

El llenguatge

Ho diré a la mama

28/11/1999

Alguns publicistes senten repugnància envers frases com Li ho vaig dir o Li ho donarem perquè no corresponen exactament a la llengua parlada, i per tal d'acordar-hi la seva expressió recorren a solucions com «Li vaig dir» o «L'hi donarem», que presenten, però, el gran desavantatge, ultra la seva incorrecció, que o bé són clarament incompletes, com la primera, o bé poden ésser mal interpretades per lectors que les analitzin amb rigor, com la segona.

Aquesta repugnància, combinada amb l'ús pleonàstic, avui molt generalitzat, especialment amb verbs com dir, comunicar, etc., del pronom li s'estén a casos en què justament la solució correcta no representa cap discrepància amb l'expressió habitual del llenguatge col·loquial, si més no, que no hi resultaria gens detonant, que hi passaria perfectament desapercebuda, sense sobtar ningú. Ens referim, és clar —perquè hem parlat de l'ús pleonàstic del pronom li a aquelles frases en què el complement corresponent a aquest pronom —l'indirecte o datiu— ja és representat per un grup nominal (o pronominal) introduït per la preposició a. Els mateixos, doncs, que construeixen frases com «Ja li vaig dir» o «Demà li preguntarem», per repugnància envers les solucions correctes, Ja li ho vaig dir i Demà li ho pre-

guntarem o qui sap si per desconeixement d'aquestes solucions, no recullen tampoc davant construccions com «Ja li vaig dir al ministre» o «Demà li preguntaré al president», en les quals sembla que hagin també volgut evitar aquest conjunt pronominal li ho estrany a la llengua parlada. Però en aquest cas, justament, la solució correcta es pot considerar, com hem dit, perfectament «col·loquial»: Ja ho vaig dir al ministre i Demà ho preguntaré al president en què ho vol dir la cosa de què hom tracta —un complement neutre: això, allò, etc. — i li hi representaria un element del tot innecessari, perquè ja s'hi especifica amb grups nominals —al ministre, al president— la persona a qui s'ha dit o s'ha de preguntar alguna cosa.

Els exemples —molt nombrosos— d'aquesta construcció errònia que solem trobar en textos impresos formen generalment part de períodes més extensos i complexos. Així, l'antecedent que caldria representar pel pronom no es sovint tota una proposició anterior. Però sempre son susceptibles d'una anàlisi ben simple, que no es resisteix a cap intel·ligència, i que permet fàcilment de treure'n el deslorigador.

Albert Jane